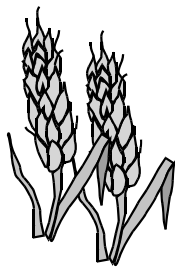

שיטים

עלון קיבוץ בית-השיטה

**אביב הגיע,
עומר בא!**

ביום ה' 25.3

י' בניסן, בשעה 16.00,

נחגוג את פריחת

האביב וקציר העומר

בשדה השיבולים ליד

צומת השיטה.

הציבור כולו – מוזמן!

בכל דוד ודור...

מורדי שטיין (מעלה גלבע, 'מכון שיטים')

ממצרים. שנאמר: **"והגדת לבנך ביום ההוא לאמור, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים". לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש-ברוך-הוא, אלא אף אותנו גאל עימם.** ה"כאילו" מזכיר מערכונים של 'הגשש החיוור', אך כאן טמון לב העניין. לא שיעור היסטוריה, אלא להתאחד עם כל הדורות, בכל התפוצות, בשימור זיכרון קולקטיבי מדור לדור - "והגדת לבנך". אילולי התמידו לאורך כל הדורות בשימור הזיכרונות הקולקטיביים, לא היינו פה היום בארץ-ישראל.

ההיבט המעשי של הנ"ל מחייב אותנו לכוון את כל הפעילויות של ליל הסדר סביב הילדים. בין עם מסבים בסדר הקיבוצי, ובין שחוגגים בחיק המשפחה, כלל ברזל הוא: ברגע שהילדים עוזבים את השולחן, זה מפסיק להיות "סדר". לא נוכל בלעדיהם לעסוק בשימור זיכרונות. האתגר החינוכי גדול, אך שווה כל מאמץ. חג שמח!

למה אין היסטוריונים יהודיים לפני סוף המאה ה-19? (למעט יוסף בן-מתתיהו, שחי לפני 2,000 שנה!). למה כל-כך הרבה יהודים בעולם לומדים את התלמוד הבבלי, אבל כל-כך מעט לומדים את ההיסטוריה המפוארת של יהדות בבל?

נוסיף על אלו עוד שאלה, שלכאורה לא קשורה: למה ההגדה המסורתית מביאה דברי מדרש, אך לא ממש מספרת את סיפור יציאת מצרים?

לשלוש השאלות הללו יש תשובה אחת: היהודים, למרות היסטוריה ארוכה ומפוארת, לא ממש אוהבים היסטוריה, מעטים מהם לומדים היסטוריה, ובודדים יותר כותבים היסטוריה. מי שרואה את ליל הסדר כאמצעי לספר סיפור היסטורי של יציאת מצרים, מפספס את העיקר. מהו העיקר? **שימור זיכרון קולקטיבי.**

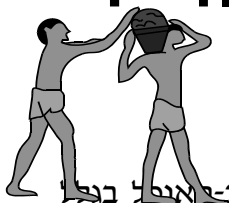
בהתאם לכך, המשפט המרכזי שבהגדה, גם בהגדות הקיבוציות, הוא גם המשפט המוזר ביותר: **"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא**

ליל הסדר בחדר-האוכל:

התכנסות ב- 19.00, התחלה ב- 19.30. בואו עם הגדות, בקבוק יין, ולב חפץ.

למה בחרת בסדר הציבורי?

משאל רחוב קצר

* חגי ב.ג:

הרבה שנים לא חגגנו בחדר האוכל בנ"ל סירובם של הילדים. לפני שלוש שנים חזרנו לסדר הקיבוצי. המשפחה גדלה, נעשה צפוף בבית, והחלטנו לחגוג בחדר-האוכל. האווירה - טובה, נעים לשבת ביחד, וגם מאוד נוח ופרקטי.

בסדר הישן לפני שנים המופע על הבמה היה מאוד מרשים ומרגש. ואילו הישיבה בקהל, הייתה צפופה ומאוד לא נוחה. ואילו היום התהפכו היוצרות: ההתרחשות על הבמה הרבה פחות עוצמתית ומרשימה, אבל הישיבה בקהל מרווחת ונוחה והאווירה נעימה.

* כרמלה גוריון

כמעט כל השנים אני הולכת לליל הסדר המשותף. אני גם משתתפת באופן קבוע ב"אחד מי יודע".

אני מאוד אוהבת את האווירה, התוכן, המפגש עם החברים ובני-המשק שעזבו ומגיעים לליל הסדר. ההופעות של הילדים תמיד מרגשות ומוסיפות צבע חינני לחג. חסרה לי בחג המקהלה הגדולה שהייתה בעבר, השירים שייחדו אותה, כמו "קומו תועי מדבר" ועוד.

* עובדיה סולימן:

* משפחת שפר המורחבת

הבחירה שלנו בליל הסדר המשותף היא בראש וראשונה - הנוסטלגיה: אווירה חגיגית ומשפחתית, הן ברמה של המשפחה הרחבה, והן ברמת המשפחה המצומצמת. בנוסף, התוכן המעשיר של הטקסטים המדוברים, המושרים, והמוגשים בתנועה מוסיפים נופך מיוחד לתחושת היחד. המסגרת הכללית דומה, אך ניכרת הידלדלות המשתתפים הפעילים על הבמה מקרב החברים. המקהלה מצומצמת. השוני העיקרי הוא ההרכב הדמוגרפי: יש יותר בני משפחה ותושבים מבחוץ המצטרפים לחג.

* נירה עופר

אני הולכת לסדר כיוון שזה היחג מילדות. חג מיוחד של משפחה, של התרוממות-רוח. ליל הסדר של היום שונה: הוא יותר משפחתי, האווירה יותר חופשית.

יש צורה שונה של שיתוף הקהל בשירה. אני אוהבת גם את הסדר הזה, מפני שגם בו יש מהתכנים הקודמים, וגם בו מרגישים את היחד.

יש שוני גדול בין הסדר של פעם וזה של היום. נכון, האווירה יותר חופשית ומשפחתית, וזה נעים, אבל הרמה הכללית ירדה. חסרות לי ההופעות המבוימות של ילדים והורים. הייתי רוצה שבכל-זאת לא יוותרו עליהן, ובאמת ישקיעו. יש היום הרבה צעירים, תושבים וחברים, שיכולים לבצע אותן, ובכך להעשיר את הסדר החדש.

* **בתי המאירי:**

הזיכרון ההיסטורי, הזיכרון הקיבוצי והאיש חוברים יחדיו. ההרגשה החגיגית הזאת שמוכיחה שבכל-זאת יש איזה יחד קיבוצי-משפחתי - ממלא את ליבי שמחה. לצערי, המקהלה קטנה במידה ניכרת. השינוי לטובה הוא שחדר-האוכל ערוך בצורה משפחתית, כך שמרגישים גם את היחד המשפחתי וגם את היחד הקיבוצי בו זמנית.

מזל טוב
לשורי מיינרט להולדת הנין
למיריק ואברהם גרזי להולדת הנכד
 לדקלה ויובל נצר להולדת הבן - אסי
 בבית-אלפא
 המון ברכות!

מזל טוב
לאלקה ודן כרמל
 להולדת הנין - יובל
 נכד לג'ני ודודי כרמל
 בנם של עדי ונועה
 זר ברכות לכל המשפחות

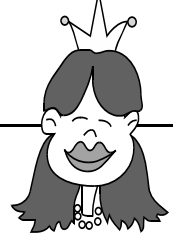
לסדר פסח בבית-השיטה יש את הייחוד שלו, לא בגלל האורך, אלא בגלל המבנה המיוחד שלו: טקס קציר העומר מוביל לחג, והחג עצמו, הישיבה המשותפת, ההגדה, הציבור שמשתתף, אין לו תחליף. כמי שמלווה את החג כבר למעלה מ-50 שנה, קשה לי מאוד להיפרד ממנו. למרות שעשינו מפעם לפעם סדרים משפחתיים, שהיו מוצלחים מאוד, הם לא השתוו לליל הסדר בחדר-האוכל.

השינויים שחלו עם השנים מתאימים למה שאנחנו יכולים לעשות היום. פעם הייתה מקהלה נהדרת זמרים ומתנדבים, והיום קשה לגייס אנשים שיעלו וישירו על הבמה. צריך לקבל את זה כפשוטו ולזרום עם החג. אני נהנה מקריאת ההגדה ומהקטעים בהם אנשים עולים על הבמה ושרים. זה החג שאני אוהב יותר מכל חג אחר.

* **עזה כהן:**

תמיד אהבתי את הסדר המשותף: כל הקהל, ההופעות של הילדים, והדגש על התוכן. השוני בין הסדר של פעם לזה של היום, הוא לטובה בעיניי. הסדר של היום פחות נוקשה ו"בומבסטי". פעם הכול היה צריך להיות מוקפד, הייתה אווירה מתוחה, כאילו זו הופעה ב'הבימה'. היום זה יותר חופשי, האנשים באים נינוחים. השינוי מאפשר גם השתתפות של הבנים והנכדים מבחוץ. הנכדים שלי שותפים להופעות וזה מהנה ומשמח אותי מאוד.

* **דליה סלע**

רשמים של סבתא

נוקי שרון

נסעתי עם ילדי ונכדי למסיבת פורים של הגיל הרך והשכבה הצעירה. יחד קישטנו את הקלאב-קר בבלונים, ואת העגלול בסרטים צבעוניים, והגענו לתחילת המסלול. כבר שם החלה החגיגה! טנדר שהשמיע מוסיקה פורימית הוביל בכבישי המשק את השיירה הממונעת והצבעונית, ובצמתים הצטרפו עוד ועוד חוגגים. התהלוכה הלכה וגדלה עד שהגיעה ל'מחסן התאים'. האולם המקושט והמוסיקה העליזה גרמה לנכנסים לחייך ולהרגיש חג.

על הבמה התחילו ההופעות, והכול נעשה על ידי אנשים שחיים כאן בבית-השיטה: שחקנים, זמרים, קריינים, במאים, אנשי הגברה וקישוט. ולבסוף, הריקודים, שנמשכו ונמשכו...

חג אמיתי שנהנו בו 3 דורות: סבים, הורים, וילדים. כשחזרנו הביתה אמרתי לכלותיי: "הפורים הזה הוא כמו הפורים שהבעלים שלכן חוו בילדותם". תודה לעושים במלאכה, ומקווים שזהו אות לבאות.

על אותו פורים

פנינה פלד

לדור הצעיר העולה, ולתושבים הרעננים והשותפים: צפיתי בכם בווידיאו ופשוט התרגשתי... השמחה וההשתתפות הרבה שנראתה בווידיאו הוכיחה שוב שיש לנו דור צעיר שצמא להמשכיות החגים והמסורת, ואתם במו ידיכם עושים זאת.

שמחתי לראות ש'המגילה' לא נשכחה, וסביבה שזורים מעגלים נוספים מהווי הקיבוץ. השארנו בידיכם תרבות ומסורת ארוכת שנים, גם יהודית וגם קיבוצית. המשיכו, השתמשו בה, ומסרו אותה לילדיכם. גאים בכם ומקווים שתמשיכו בעשייה. אנו לרשותכם בעצה, ברעיונות, בעידוד ובאהבה. תודה לכם מקרב לב!

על פורים חברים

אפרת

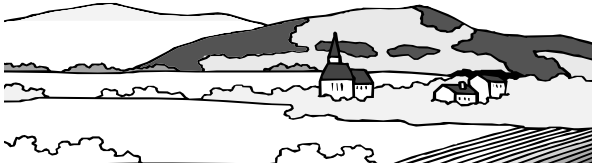
אותו דור שהרים את הפורים הקטן הפיק גם את הפורים הגדול. משפחות מלר הצעירות ועוזריהם נרתמו למאמץ והכינו את האגף הקטן (שהיה צר מלהכיל) לנשף המיוחל שהוקדש ל'אח הגדול'. 99% מהבאים היו מחופשים!! פנים רבות לא מוכרות: אורחים? תושבים? מחופשים? חושך...

על הבמה עמדו המנחים **ערן וגיא**, הצמד שמצחיק אותנו כבר שנים, והזמינו לבמה את הרקדניות ואת שחקני המערכונים. השתייה זרמה כמים, והמוראל עלה לשמים... זה היה פורים על טהרת הצעירים והצעירונים (מתחת ל-18), להוציא חברים בודדים, נאמני ריקודים. לשנה הבאה כדאי לחשוב על מתכונת יותר משתפת, או על שני מוקדי-שמחה. שכן, מסגרת זו לא נתנה תשובה לגילאי הביניים.

מחפשים הצעות

תושבים רבים מסתייגים, ואף נעלבים, מן ההגדרה "תושבים". הצעת התנועה הקיבוצית הייתה **'משתלבים'**, אך גם שם זה לא התקבל טוב. אנו מחפשים שם קולע ויפה במקום המילה תושבים. אם יש לכם רעיונות, נשמח לקבלם.

מערכת 'שי טים'

בשבי לי יותם

את זכרו של יותם מנציח הנוער בשני אירועים גדולים שאפיינו את אישיותו וכישרונותיו: האחד - תחרות זמר בסגנון "כוכב נולד", שבה מתחרים התלמידים מיישובי המועצה על השיר המוצלח ביותר, והשני - מסע רגלי בשבילי העמק. החודש צעדו 450 תלמידים של השילוב האזורי במועצה בכמה מסלולים: הליכה רגלית, ריצת ניווט, ורכיבה על אופניים. המסע התקיים ללא מורים, ומומן מתרומות של מפעלים וקיבוצים באזור: רשות הניקוז, חוג העמקים, עין-חרוד איחוד, 'בקרה-גבע', 'מרעום-דולפין' יזרעאל, קיבוץ יזרעאל, מכון תערובת ו'מולרס' במולדת, ועודד ברוש. בתום ההליכה התכנסו החברה לארוחת צהריים במחצבת חפציבה.

ב'בית ציזלינג' נערך טקס זיכרון ליותם, שבו אמר אמיר וסרמן (חברו הטוב): "הדרך של יותם עברה דרך הרגליים בנופי העמק, ודרך המוזיקה וההומור. דרכו הייתה תרומה אמיתית ונתינה מכל הלב". יפעת ודן שרו את שירם של דורית צמרת ונחום היימן, ובסיום, הופיעה להקת 'שיבולים' בשירי הגבעטרון בעיבודים חדשים, והצמד ינון ודוד שהשמיעו אפקטים קוליים מגרונם. "וכל זה תם ולא נשלם - יותם", כדברי שירה של דורית....

בשעה טובה:

נחנך אגף חדש ב'עמק חרוד'

כ-350 תלמידי בית-הספר "עמק חרוד" עברו למשכנם החדש. מדובר באגף עם 12 כיתות, בהן לומדים 35 תלמיד בכל כיתה. האגף כולל חדר מחשבים, חדר מתמטיקה, חדר רב-תכליתי, חדרי מורים, משרדים ושירותים מודרניים.

במקביל, נערכו עבודות שיפוצים והרחבה בבניין בית-הספר הישן. מנהלת בית-הספר, אילנה לוסטאיג, מסרה כי האגף החדש מעוצב ברמה של 5 כוכבים. "מדובר באגף מודרני מאד העונה על צרכי התלמידים והמורים: הכיתות מרווחות, יש תאורה טבעית, ומעל לכל עומדת תחושתם הטובה של התלמידים וההורים".

מזל טוב

לאהובה ויובל ארם

להולדת הנכדה - לחן
בת רביעית לגוני ואורון ארם
בלהבות-חביבה
זר ברכות לכל המשפחה

! מזל טוב

לאלעזר ומשה גורן

לנישואי הבת

חן עב"ל יאיר גבעון

לטל ולירן גרינבוים

להולדת הבן - יולי

ברכות חמות לכל המשפחה

תודה למירי גל

באחד מימי ב' האחרונים קיים מועדון יום ב' מפגש סיכום ופרידה ממירי גל, רכזת ועדת קשישים במשך 18 שנים. מירי סיכמה את התקופה, וחברים ברכו אותה בחום: **הדס פלד**, **חנה פלג**, **שורי**, **גליה וליזר**, **תמר אהוביה**, **חנה שלו וטל שביט**. נביא חלק מדבריהם.

הכול זרם על מי מנוחות. היו גם חילוקי דעות, אך הכבוד וההקשבה נשמרו לאורך כל הדרך. השהות של אבא בבית-חולים גרמה לו משבר. ברגעים אלה מירי עזרה לו מאוד במציאת תמיכה פיזית ונפשית.

לך מירי: כל סגירת דלת, פותחת חלון למקום חדש, כהזדמנות ליצירת משהו אחר. יש עבודה, וחשוב שמישהו כמוך יעשה אותה. **חנה פלג**

בתשובה לדברי הברכות התייחסה מירי לקשרים החמים שהיו לה עם חברי מועדון יום ב' והקשישים בבית-השיטה, והודתה לכל מי שסייע בידה בשנים אלה.

מזל טוב

לחנה סקל

להולדת הנכדה - ליבי

בתם של

אביב ורם רון בגבע

זר פרחים לכל המשפחה

(מתנצלים על הטעות)

מזל טוב

לחנה דוד

לנישואי הנין

נכדם של מיכל ויצחק דוד

ברכות לבביות למשפחה

תמר אהוביה:

למירי, בתוקף תפקידך כרכזת ועדת קשישים, היית גם אם-הבית בצוות 'האח הגדול': כתובת ברורה, מדויקת ואמינה. נתת היבט רחב ומקיף לתפקיד, ועל כך תבורכי.

בתפקידך החדש, אם את / אתה נמצאים במצוקה, מירי מייד מנפקת לחצן מצוקה! מדי פעם צוות 'האח הגדול' בודק האם אצלך הכול כשורה ומטפל ב: התקנת תנור, החלפת נורה, החלפת ידית, חיזוק המטפס לקיר, ועוד. אז, עכשיו אחרי שסיימת את תפקידך כרכזת ועדת קשישים, ונכנסת לתפקידך במועצה - תפקיד קשה ומכובד - התודה והברכה.

בשם **רבקה וצבי רולניק ז"ל**

(הוריה של חנה פלג)

נפגשתי עם מירי כדי להעניק להורים שלי הרגשת-בית. זכיתי למאור פנים והבנה, וההורים שלי תמיד אמרו שמירי הצליחה קצת לרכך את המעבר למקום חדש ולא מוכר. במצב תלותי וסיעודי, לא תמיד

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

יש לי הרבה סבלנות...

שיחה עם ד"ר טלי מיתקי, רופאת המשפחה שלנו

ד"ר מיתקי: "הגעתי עם הרבה חששות. אך החברים כאן קיבלו אותי במאור פנים, והיו מאוד נעימים כלפיי. שתי האחיות יוקה, וקטי, וחנה'לה המזכירה, הן כל-כך מקצועיות, יודעות את העבודה, וזה מאוד עוזר לי. הצלחנו ליצור יחסים טובים. הבנתי שמצפים ממני לשינוי במרפאה. כרגע אני עוד בשלב הלמידה. כל שינוי צריך להיעשות ברגישות ובהבנה. אגיע גם לזה. אני מאמינה בעבודת צוות."

ד"ר מיתקי עובדת במרפאתנו 4 ימים בשבוע, 20 שעות שבועיות, שזה הרבה בהשוואה לרופאים שעבדו כאן קודם. עכשיו ניתן להגיע לרופא ביתר קלות ומהירות.

- האם את מאמינה ברפואה אלטרנטיבית?
ד"ר מיתקי: "אני לא מכירה מספיק את התחום. במקרים שהרפואה הקונבנציונאלית לא נותנת פתרון, אין לי התנגדות להשתמש בה. אני יותר מכירה וסומכת על טיפולים כמו רפואה סינית דיקור וכד' ופחות בטיפולים מסוג הומאופטיה או תקשור, אך אני בעד שילוב של הרפואות לפי צרכי האדם."

- האם את מאמינה בבריאות אופטימית?
ד"ר מיתקי: "הנפש והגוף - חד הם, ואי-אפשר להפריד ביניהם. אין ספק שחשיבה אופטימית משפיעה על בריאותנו. אדם שסובל ממשו, אך מקבל זאת בפשטות ויכול להיות אופטימי, מתגבר טוב יותר. כשאתה אופטימי, מאושר, שמח, אתה שומר על בריאות טובה."

חג פסח שמח!

ראיינה: אפרת

אחרי 3 רופאים-גברים הגיעה אלינו רופאה- אישה - ד"ר טלי מיתקי, צעירה בת 36, שזו לה הפעם הראשונה שהיא מנהלת מרפאה באופן עצמאי. ולא רק אותנו היא מנהלת, גם את מרפאת גבע. אז, נקדם אותה בברכה ונאחל לה הצלחה והתבססות מהירה ביישובנו.

טלי מיתקי, חיפאית במקורה, שירתה בחיל האוויר כחובשת. אחרי השחרור הלכה ללמוד רפואה בטכניון. לדבריה, מאז שהיא זוכרת את עצמה, רצתה להיות רופאה. אחרי 3 שנים בטכניון למדה בבתי-חולים שונים בצפון. את שנת הסטאז' עשתה ב'העמק', ואחר-כך התמחתה 4 שנים ברפואת משפחה, תחת שרביטה של פרופ' חווה טבנקין, ויצאה לשטח. יש לה שני בנים קטנים והמשפחה גרה בישוב מי-עמי שמעל אום-אל-פאחם.

- מההתחלה רצית להיות רופאת משפחה?
ד"ר מיתקי: "התלבטתי בין רפואה פנימית, גניקולוגיה ופסיכיאטריה. אלא שאז שובצתי לעבוד במרפאת 'קופת חולים' בטבעון, מרפאה נהדרת, ושם התאהבתי ברפואת משפחה. אני אוהבת אנשים. רוצה להכיר את המחלות שלהם, את הסיבה שלהם. הנפשי והגופני שלהם, את הסיבה שלהם. אני רוצה לעסוק גם ברפואה מונעת (נושא קרוב לליבי), למנוע מחלות. ידוע לי שרפואת משפחה מאוד שוחקת. צריך סבלנות רבה. בינתיים יש לי הרבה סבלנות..."

- במשך 5 חודשים נפגשת עם די הרבה אנשים. איך את מתרשמת?

החלוצים הנסתרים

מפגש עם מחנכים מ"תנועת הבוגרים של הנוער העובד"

דורית צמרת

ותחושת שליחות, הם סיפרו על דרכם הייחודית, על משימותיהם החינוכיות עם ילדים, בני נוער והורים – וגם על חיי השיתוף, השוויון והלמידה שהם מקיימים ביניהם.

היינו קומץ אנשים שבאו למועדון לשמוע את חמשת המופלאים האלה. פגשנו צעירים מרשימים במיוחד: נבונים, בעלי כושר ביטוי, הבוחרים כבר שנים (חלקם כבר מעל גיל 30!) ללכת במסלול אנטי-אגואיסטי ואנטי-קפיטליסטי. באורח חייהם ובמטרות חייהם הם מממשים אלטרנטיבה, שנראית להם הכרחית בישראל של שנות ה-2000. זאת הייתה פגישה עם ציונות מעשית, שנראה היה לנו שכבר פסה מן העולם.

ישבנו מולם, פעורי פה ועיניים, מתקשים להאמין שבעולמנו העסוק כל-כך ב"אני, עכשיו", יש עדיין צדיקים כאלה, שכל דרך חייהם מוקדשת לחברה הישראלית, המצויה בסכנה של התפוררות מבפנים, ולניסיון עקשני לתרום לאיכותה ולעתידה.

ואף התפלאנו: מדוע אין יודעים כמעט – לא באמצעות התקשורת ולא בדרכים אחרות – על היקף ועומק הפעילות המתמשכת הזאת של "תנועת הבוגרים", של דמויות המופת הללו? והאם אינם טועים, בעצם, כשהם פועלים (עקרונית?) כ"צדיקים נסתרים", ובכך מונעים אולי את האפשרות שדרכם הצודקת, האיכותית כל-כך, תהפוך לדרך לרבים יותר?

מה עושים צעירים ישראליים נורמאליים, לאחר שמילאו את "חובם למדינה" (שירות צבאי, לפעמים אפילו שנת-שירות)? מתרמלים בחו"ל, מצטופפים באוניברסיטה, בוחרים מקצוע מתגמל ככל האפשר, מתמקמים (בד"כ במקום טוב באמצע הארץ), מתחתנים ומתחילים במרץ לעשות לביתם. אז זהו, שלא כולם. מסתבר שיש מספר הולך וגדל של צעירים, בוגרי 'הנוער העובד והלומד' (ולאחרונה אף תנועות אחרות), שמקדישים כבר שנים את כל זמנם ועיסוקיהם לנושא שנראה להם, בצדק, לב-ליבו של הסיכוי לשנות לטובה את כיוון הזרימה של החברה הישראלית: **החינוך**.

הידעתם שעל פני כל הארץ, מאשבל ורביד בצפון ועד אופקים בדרום, פרושות ופועלות בשקט ובהתמדה עשרות קומונות קטנות של חלוצים-בני-זמננו? הם משתלבים במערכות החינוך הפורמלי והלא-פורמלי, מקימים מרכזים להדרכה, לימוד וטיפוח של בני נוער נזקקים, בני עולים וילדי-שוליים, ערבים ויהודים, עם דגש מיוחד על שכונות ואוכלוסיות המשועות ליווי חינוכי איכותי, אכפתי ומתמיד.

חמישה צעירים כאלה – מחנתון, אשבל ומגדל-העמק – טרחו ובאו אל המועדון שלנו באחד ממפגשי "שבת נושא": בדרכם המצטנעת, אך חדורה אמונה עמוקה

כשהאדמה רעדה בצ'ילה

סיפרה: פולי קון

התנפצו. "זה עצוב נורא", אומרת פולי. "אחותי היא אמנית קרמיקה וכול היצירות שלה התנפצו... ברגע הזעזוע היא הצליחה לקפוץ מהמיטה לרצפה. מעליה הכול נפל למטה ונשבר. הברווזים שבאגם, ליד ביתה, החלו לצווח בקולות משונים... נורא עצוב..."

פולי מספרת כי בשל רעידות האדמה הרבות, הבנייה בצ'ילה היא יותר חזקה. זו הסיבה שהנזק לא דמה לאסון בהאיטי. המגדלים נבנים בצורה כזו שתאפשר לזוז ימינה ושמאלה ללא נזק. ואכן, רוב המבנים נשארו על קנם. בכפרים ובשכונות העניות ההרס הוא גדול, כי הבתים בנויים מבוץ ומבטון דק. ממשלת צ'ילה מסייעת רק למי שאיבד הכול. האחיות שלה לא מקבלות שום דבר, כי בתיהן נותרו על מקומם. "אך הן צריכות להתחיל הכול מחדש", אומרת פולי. "לתקן, לצבוע, לקנות ציוד חדש, ריהוט וכו'. אנחנו נעשה זאת יחד. אני כבר רוצה להיות שם. קשה מאוד להיות רחוק בשעת צרה..."

פולי נוסעת לחודש וחצי, ואנו נאחל לה דרך צליחה ויציאה מהירה של המשפחות מ'הבוץ', תרתי משמע. כשתחזור - נשמע את המשך הסיפור.

כשהאדמה רעדה בצ'ילה רעד גם ליבה של פולי קון. למרות שהורגלה כילדה לרעידות אדמה, הפעם הרעידה הייתה בעוצמה של 8.8 בסולם ריכטר, שזו העוצמה השנייה בחוזקה בעולם. הכול אז, התפרק ונהרס במשך 3 דקות ארוכות, שנמשכו כמו נצח. פולי השאירה בצ'ילה שתי אחיות בעלות משפחה, והרבה ידידים טובים. תמונות ההרס ששלחו לה במייל, זעזעו אותה, והיא החליטה להגיע לצ'ילה כפי שתכננה לפני רעידת האדמה, ולא לבטל את הנסיעה, להתאחד עם המשפחה ולעזור ככל שניתן.

צ'ילה היא הארץ הארוכה והצרה ביותר בעולם, 8,000 ק"מ אורך. 17 מיליון איש גרים בה, מתוכם 15,000 יהודים. רובם מרוכזים בעיר הבירה סנטדיאגו. זו ארץ עשירה במחצבים, שוחרת שלום (מאות שנים ללא מלחמות), אנשים חמים ושלווים, ולכן מושכת אליה אנשי עסקים מכל העולם.

אביה של פולי נפטר בילדותה, ואימה נפטרה לפני כשנה. היא לא הייתה בהלווייתה, ועדיין לא פקדה את קברה. הקשר בינה לבין אחיותיה הוא קשר חזק וחס. מיד אחרי הרעש האחיות שלחו לה מסרונים (SMS) שהן ובני המשפחה בחיים. אבל תכולת בתיהם הועפה לרצפה, האסלות והכיורים יצאו ממקומם, המקרר נזרק לארץ ודלתותיו נפתחו. המגרות נפתחו, כלי הקרמיקה והזכוכית

תנחומים
לרעה קיטשבסקי
במות האח
ליאון רקלין

כשהאדמה רעדה בצ'ילה

סיפרה: פולי קון

התנפצו. "זה עצוב נורא", אומרת פולי. "אחותי היא אמנית קרמיקה וכול היצירות שלה התנפצו... ברגע הזעזוע היא הצליחה לקפוץ מהמיטה לרצפה. מעליה הכול נפל למטה ונשבר. הברווזים שבאגם, ליד ביתה, החלו לצווח בקולות משונים... נורא עצוב..."

פולי מספרת כי בשל רעידות האדמה הרבות, הבנייה בצ'ילה היא יותר חזקה. זו הסיבה שהנזק לא דמה לאסון בהאיטי. המגדלים נבנים בצורה כזו שתאפשר לזוז ימינה ושמאלה ללא נזק. ואכן, רוב המבנים נשארו על קנם. בכפרים ובשכונות העניות ההרס הוא גדול, כי הבתים בנויים מבוץ ומבטון דק. ממשלת צ'ילה מסייעת רק למי שאיבד הכול. האחיות שלה לא מקבלות שום דבר, כי בתיהן נותרו על מקומם. "אך הן צריכות להתחיל הכול מחדש", אומרת פולי. "לתקן, לצבוע, לקנות ציוד חדש, ריהוט וכו'. אנחנו נעשה זאת יחד. אני כבר רוצה להיות שם. קשה מאוד להיות רחוק בשעת צרה..."

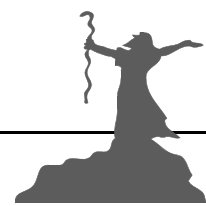
פולי נוסעת לחודש וחצי, ואנו נאחל לה דרך צליחה ויציאה מהירה של המשפחות מ'הבוץ', תרתי משמע. כשתחזור - נשמע את המשך הסיפור.

כשהאדמה רעדה בצ'ילה רעד גם ליבה של פולי קון. למרות שהורגלה כילדה לרעידות אדמה, הפעם הרעידה הייתה בעוצמה של 8.8 בסולם ריכטר, שזו העוצמה השנייה בחוזקה בעולם. הכול אז, התפרק ונהרס במשך 3 דקות ארוכות, שנמשכו כמו נצח. פולי השאירה בצ'ילה שתי אחיות בעלות משפחה, והרבה ידידים טובים. תמונות ההרס ששלחו לה במייל, זעזעו אותה, והיא החליטה להגיע לצ'ילה כפי שתכננה לפני רעידת האדמה, ולא לבטל את הנסיעה, להתאחד עם המשפחה ולעזור ככל שניתן.

צ'ילה היא הארץ הארוכה והצרה ביותר בעולם, 8,000 ק"מ אורך. 17 מיליון איש גרים בה, מתוכם 15,000 יהודים. רובם מרוכזים בעיר הבירה סנטדיאגו. זו ארץ עשירה במחצבים, שוחרת שלום (מאות שנים ללא מלחמות), אנשים חמים ושלווים, ולכן מושכת אליה אנשי עסקים מכל העולם.

אביה של פולי נפטר בילדותה, ואימה נפטרה לפני כשנה. היא לא הייתה בהלווייתה, ועדיין לא פקדה את קברה. הקשר בינה לבין אחיותיה הוא קשר חזק וחס. מיד אחרי הרעש האחיות שלחו לה מסרונים (SMS) שהן ובני המשפחה בחיים. אבל תכולת בתיהם הועפה לרצפה, האסלות והכיורים יצאו ממקומם, המקרר נזרק לארץ ודלתותיו נפתחו. המגרות נפתחו, כלי הקרמיקה והזכוכית

תנחומים
לרעה קיטשבסקי
במות האח
ליאון רקלין

מכה על חטא

חגי מירום

קטעים מתוך רשימה שהתפרסמה ב'הדף הירוק'

- מה, יצאת לקרב בנושא הזה כדי לנקות את המצפון?

"ממש כך. אני לא מתבייש לומר את זה. אבל המניע שלי לא נובע רק מזה שיש לי פנסיה מסודרת, וברמה שאינה דומה לזו של חבר קיבוץ שלא הפרישו לו כספים למטרה זו. אצלי זה גם בגלל שהייתי חלק מהקבוצה שדחפה לשינוי, ולא דאגתי שם להסדיר את נושא הגמלאים. היום אני מכה על חטא בעניין הזה, ומרגיש חובה להקדיש זמן ואנרגיות לתיקון הטעות הזו. יש פה מאבק על צדק חברתי. אני לא חושב, שקיבוץ יכול להשאיר את חבריו הוותיקים עם פנסיה זעומה כזו כפי שהרשם אישר אותה. אמרתי לרשם, שבנושא הזה הוא חייב לשנות את דפוס החשיבה שלו".

- המטרה של 'פנסיה בראש' היא להגיע לדמי פנסיה בגובה 70% מהשכר הממוצע בכל קיבוץ. זה נראה לך ריאלי במצב, שבו קיבוצים רבים לא צברו כלל קרנות פנסיה?

"זה היעד שצריך להגיע אליו. פנסיה בסך של 4,500-5,000 ₪ לאדם, בנוסף לקצבת הביטוח הלאומי, תעניק לכל חבר קיום הוגן לחלוטין. כדי להגיע לכך צריך להחליט בכל קיבוץ שהפנסיה עומדת בראש סדרי העדיפויות, לפני עזרה לצעירים במערכת החינוך, ולפני השקעות בשבילים וברשת החשמל. אילו זה היה עומד כיום כך, מצבם של הוותיקים היה אחר, אפילו בקיבוצים מתקשים. הגמלאים לא צריכים להתקיים מ-2,700 שקל, שמהם עוד מקזזים אגרות שירותים ומיסים למיניהם".

במשפט הציבורי ההיסטורי, שאולי יתנהל בעתיד בנושא הפרטת הקיבוצים, יהיה חגי מירום אחד הנתבעים. מירום, 63, בן קיבוץ יפעת, היה אחד מהדוחפים ומהמובילים לשינוי אורח החיים השיתופי למודל המופרט הנקרא רשת הביטחון. "רשת הביטחון זו לא אמירה בעלמא", הוא מבהיר. "המחשבה הייתה שמוכרחים להישאר בתהליכים של ערבות ושל מחויבות לכל החברים".

סוגיית הגמלאים מטרידה את מירום אפילו יותר מסוגיית הצעירים הבלתי מסוגלים להתפרנס. בעניין זה אין אצלו פשרות. הוא משתתף קבוע בפעילותה של קבוצת "פנסיה בראש", והקו שהוא נוקט שם תקיף ביותר. "לא דאגנו בתוך תהליך השינוי, שהחבר הוותיק יהיה מעין נושה מובטח", הוא אומר, "כזה שעומד לפני כל תשלום אחר, כגון תשלום למנהל הקהילה החיצוני, למנהל הכלכלי החיצוני, לחובות, לרכישות ולהשקעות. הקיבוץ חייב, קודם כול, לשלם לחבר הוותיק פנסיה ראויה והוגנת, שתשאיר אותו זקוף-קומה ותבטא את התודה המגיעה לו על כל השנים, שבהן תרם לקיבוץ ויצר את הנכסים שיש בו. זה שלא הגענו למצב הזה הוא אולי הבאג הכי גדול בתוכנית שהצענו".

- אני מעריך שהפנסיה שלך היא כזו, שרוב חברי הקיבוצים יכולים רק לחלום עליה. אז

תגובות על הכתבה של חגי מירון

לארי האריס

שהו ההפרש התקבולים מהפניקס ומביטוח לאומי בעליית המדד, ואילו תשלום לגמלאי הפנסיה התקציבית נשארה קבועה. הגיע העת לתקן. אנחנו לא יכולים להמשיך בהתנהגות שאינה מוסרית, אינה חברתית, ומגדילה את הפער בין אלו שיש להם ואלו שלא חיים בכבוד. לצערי, רוב החברים איבדו תקווה, וסבורים שההנהלה החדשה תמשיך להתחמק מהתמודדות בנושאים הנ"ל. הגיע הזמן לשינוי!!

תשובת יריב קרין

הנהלת הקהילה ומועצת המנהלים הנוכחיות פועלות ליישום הנחיות הרשם אשר קובעות פנסיית בסיס לגמלאים מעל גיל 67, שאינן מותנות בקצבאות מביטוח לאומי. לגבי אוכלוסיית המעבר של גמלאיות בגיל 63-67 יש כוונה להציע מתכונת של השלמה לפי ההחלטות הקיימות, ויש בדיקה לפי פנייה של חברים, וביניהם לארי, האם לתקן תיקון נוסף גם את ההשלמה לפנסיה לקבוצת גיל זו. לגבי סוגיית המס - היא כבדה מידיי מכדי להציע לה פתרון קסם כאן ועכשיו. בהחלט יש כוונה לגבש הסכמות בין קבוצות האוכלוסייה השונות לגבי רמת הערבות ההדדית ושירותי הקהילה, שיאפשרו ערך מוסף לחיים כאן, תוך הפחתת נטל המס. בתהליך גיבוש ההסכמות, תעלה בודאי גם סוגיית אופן חלוקת המס.

לצערי, חגי מרום, גילה אחרי הרבה שנים, מציאות שכל גמלאי בבית-השיטה מרגיש בכיסו, מתחילת ההפרטה. חברת ביה"ש אינה מאפשרת לגמלאיה להתקיים בכבוד. הנהלות בית-השיטה אפילו הלכו רחוק יותר, בשיטות שונות להיטיב עם המבוססים, ובאתו זמן, להבטיח שהחלשים ביותר לא יוכלו להרים את ראשיהם, ולהתפרנס בכבוד:

1. שיטת המיסוי אצלנו היא גרסיבית (נסיגה לאחור) באופן מוחלט. בבדיקות שעשינו בשבועות האחרונים, לא מצאנו אף קיבוץ שעול המיסים כל-כך כבד על החלשים, שפער תשלום המס בין המבוססים לאחרים כל-כך קטן, ושאינן כל התחשבות בגמלאים, במשפחות עם ילדים, ובבלתי מועסקים. יש לציין שכל שנה נושא המיסוי הובא לדיון בהנהלת הקהילה או מועצת המנהלים, אך לא הגיע לבדיקה.

2. בנושא הפנסיה התקציבית, הנהלת ביה"ש פיתחה שיטה שאפשר לקרוא לה במילה אחת - גזל: בשנת 2005 הוחלט לקבוע את גובה פנסיה התקציבית ב-7.700 ₪, במקום 8.000 ₪. בשנת 2010 הפנסיה עדיין נשארה באותו סכום, למרות עליית המדד בחמשת השנים ביותר מ-25%. משמעות העניין, שהכנסת החברים שקיבלו פנסיה נשחקה ב-25%! באותן שנים פנסיית 'הפניקס' ותשלום 'הביטוח הלאומי' עודכנו לפי שינוי המדד. גמלאי שלא היה זקוק לפנסיה תקציבית, נהנה מתוספת הכנסה. גמלאי הפנסיה תקציבית נשארו תקועים בתחתית. גם נושא זה, הובא להנהלת הקהילה ע"י מספר חברים, בכתב ובשיחות שונות. העניין לא הגיע לדיון, והושתק. על חשבון עניי הקיבוץ, ההנהלות השונות חסכו כסף

לכל חיילינו שעל המשמר,

לכל חברינו שאינם יכולים

להסב עימנו לסדר,

שלוחה ברכת חג שמח,

ותקווה לשלום!

מתוך "טפטופים"

דף הגיל הרך

תהליך רישום שלב א', תשלום דמי קדימה בסך 375 ₪ מסתיים בימים אלו. רבים מתדפקים על דלתותינו, והבתים מתמלאים בקצב אדיר!

על-מנת שנוכל לשמור על מקום ילדיכם, החליטה ועדת חינוך על שלבי הרשמה מדורגים.

כבר באפריל יחל שלב ב', שהוא - הפקדת המחאות דחיות / נתינת הוראת קבע בבנק לכל השנה. חג שמח לכל הגיל הרך! שרה תרשיש, מנהלת הגיל הרך

כתבו עלינו בפייסבוק

בית-השיטה היא אימפריה!!

הכול התחיל במעיין... המייסדים ידעו לעשות יופי של חיים עם המייסדות, מה שהביא להרבה מייסדונים קטנים וחמודים, שהיו לבנים ובנות הראשונים של קיבוץ בית-השיטה.

בית-השיטה היא אימפריה שאין שנייה לה בכל העמק, עם ערבי שירה, הצגות ומערכונים, גיוסים, הרצאות וחוגים והרשימה עוד ארוכה...

- איפה יש עוד יש מקום שכבר 81 שנה כלי-התחבורה המועדף והנפוץ הוא טוסטוס, וככל שיש לך דגם ישן יותר, כך עולה הערך שלך בעיני החברים?

- איפה תמצא עוד מושגים כמו "בוקיות", "קפוצ'ה", "נימייה" "שיפרה", שמאחורי כל מושג כזה עומד הסבר מפורט ומעמיק? רק אצלנו, וטוב שכך!

סוף-סוף שילוט חדש

מסר: גידי שרון, רכז הנוי

אחרי שנים רבות של דיבורים ותכנונים על הנייר, יצא סוף-סוף לפועל פרויקט שילוט הקיבוץ. במקום השלטים השבורים הוצבו שלטי-עץ יפים, שעוצבו על-ידי חברת "עץ השני" ממושב סלעית, שזכתה במכרז. שלט מרכזי מקבל את פני הבאים בשערי בית-השיטה ובו חרוטים שמות העסקים הקטנים ומספרי הטלפון שלהם.

בתוך שטח הקיבוץ, בצמתים הראשיים, הוצבו 5 שלטי הכוונה: ליד החשמליה, ליד קרן וג'ו ריין, ליד עודד מרוז, ליד בתי התאילנדים, וליד דירת לידיה סיפלוביץ. שלט נוסף יוצב ליד המרפאה והמזכירות. פרויקט השילוט נעשה על-פי החלטת צוות תשתיות, והדבר פורסם לציבור. אני מקווה שהחברים והילדים ידעו להעריך את העבודה הרבה שהושקעה בו, וישמרו על השלטים.

מזל טוב

לצילה גדיש

להולדת הנכדה - נוגה

בת לאיתן ונעמה

ברמת-אפעל

צרות ברכות לכל המשפחה

וברכת על הארץ הטובה זה היום קיווינו לו כמה מדינת ישראל

השתחרר מצה"ל (שריון) הדר גלר. ברוך הבא, ומאחלים נחיתה רכה באזרחות. הדר נכנס כבר במלא המרץ לעבודה ברפת.

@ קבוצת חברים נסעה עם יריב ליפעת להתרשם מהצעירים הגרים שם במסגרת 'בית בעמק', וחזרה עם רשמים חיוביים מאוד.

@ ביוזמתם של דן פלד וניב גופר נפתח "קפה נוח" במבנה תחנת הדלק הפנימית. דן: 'מי שמחפש מנוח, ימצא אותו בקפה נח... - למה 'נוח'? דן: גם מפני שנוח היה איש צדיק בדורותיו, וגם - כי נוח לשבת כאן, להיפגש, לשיר ועוד... שיהיה בהצלחה.

@ מיקי פלד פותחת במיקלט המתנדבים הישן סטודיו חדש ליוגה ועיסויים, למתחילים, למתקדמים, וגם באופן פרטי. כל מי שזקוק לעיסוי טוב לגוף ולנשמה, מוזמן להתקשר אליה 052-8311935.

@ מפגש עם בשמת ירבעם-בלום בעקבות צאתם לאור של שני ספריה: "סבא שעות נוספות וההמצאה הגאונית", ו"יש כל מיני שלומית", יערך במרחב ב-1.4 בשעה 11.00. מוזמנים.

@ הכנה לסדר: עוד דרכים בקריאת ההגדה שמענו מפי ד"ר עינת רמון במר"חב. המפגש היה מעניין ומרחיב את הדעת. ליווי מוסיקלי: מיקי ונטלי.

@ לקראת החג התגייסו 'נאמני הנוי של בית-השיטה' בשבת לניקוי השטח סביב חדר-האוכל. המוראל היה כרגיל מרומם, והביצועים בהתאם. תודה נאמנה לנאמנים.

חג שמח לכל בית בית-השיטה!!

@ מסיבות פורים נערכו בכל המסגרות החברתיות: גנים, מתנ"ס, חבה"י, חברים ותושבים, מועדון יום ב' - והעיר בית-השיטה צהלה ושמחה! (ר' כתבות בעמ' 4).

@ פורים חבה"י נחוג בסגנון עדות המזרח עם רקדניות בטן, ערבים עם כאפיות וכו'. השתתפו מעל 300 נערים שהגיעו מ-15 קיבוצים בארץ (מגבעת-ברנר ונען בדרום, ועד כפר-הנשיא בצפון). המזח"טניקים עבדו קשה על התפאורה, והכשירו אותה גם לנשף החברים. יונתן אומר ש'זה פורים הכי מוצלח שהיה עד כה!'

@ במלאת ארבע שנים למותו של ליעד גולן ז"ל נערכה אזכרה ולימוד בהשתתפות שר הרווחה ח"כ בוזי' הרצוג וח"כ אמיר פרץ. הרצה אמנון ארבל מבית יגאל אלון.

@ אסיפת הסברה לפנסיונרים התקיימה במר"חב, ובה פרט יריב, באמצעות מצגת, את ההנחיות החדשות המוצעות ע"י ההנהלה. המר"חב היה מלא מפה לפה. הושמעו הסתייגויות, אך בעיקר שאלות ורצון להבין.

@ עלו להרחבה: מיה מור ורוני קרמר וילדיהם. בשעה טובה ומוצלחת!

@ התגייסו לצה"ל: גיא גורן לגולני (גיבוש לסיירות), עדן בן-אדרת לצנחנים, ניר בן-שמחון לשריון. לכו בשלום ושובו בשלום!

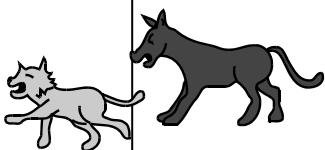
"שיטים"

פסח, י"ד בניסן, תש"ע, 29.3.10, גיליון מספר 2781

ראיונות ועריכה: אפרת שלם

מערכת: ניצה וינקלר, ענת ענתבי, עופרית אקרמן, (המאירי)

דפוס "להב", חצור הגלילית. efratbat@bethashita.org.il

ועוד על פנסיה

תמר אבן-נור

דברים שהושמעו באסיפת הסברה לפנסיונרים

100 שנים לקיבוץ

לאורך השנה נקיים אירועים מגוונים בהם נבקש את השתתפותם של חברי הקיבוצים לקחת חלק ייצוגי פעיל באירועים, או לספר בתקשורת את סיפורם. מיותר לציין שהדבר יביא גאווה לקיבוץ ממנו ייבחר הנציג.

אנו פונים אליכם למסור לנו המלצות שמיות (המוסכמות עם החברה) בתחומים הבאים:

1. חברות וחברים שחוגגים 100 שנה והם עדיין בכושר פיזי ונפשי.
2. צעירים/ות מצטיינים (עד גיל 40) בתחומי: חינוך, מדע ואקדמיה, צבא, ספורט ומוסיקה.
3. משפחות להן חמישה (או ארבעה) דורות בקיבוץ, כביטוי להמשכיות והתחדשות.

בתודה,

אביב לשם

דובר התנועה הקיבוצית,
דוא"ל: dover@tkz.co.il

1. חברה שאינה דואגת לזקניה - היא חברה לא מוסרית.

2. חברה שבה המיסים מחולקים שווה בין העשירים והעניים - היא חברה לא מוסרית.

3. חברה שחוששת שעשיריה יברחו, ולכן מגיע להם יותר - היא חברה לא מוסרית.

4. חברה שבהנהלת הקהילה שלה אין אף גמלאי ושלכל המשתתפים בה מובטחת פנסיה חיצונית - היא חברה לא מוסרית.

5. חברה שאינה מעודדת את גמלאיה להמשיך לעבוד - היא חברה חולה.

6. חברה שמי שעוזב אותה מקבל רק זכויות ומשאיר את החובות לנשאים - היא חברה חלשה.

שאלות

קבלת תושבים

בשנה האחרונה יש הרגשה של חוסר התאמה והשתלבות של חלק משוכרי הדירות לחברת בית-השיטה. מדוע אין צוות 'קבלה ומיון' לשוכרים, כמקובל בקיבוצים אחרים? מדוע אין דף של כללי התנהגות מחייבים עליהם יחתמו השוכרים בנושאים כגון: רכב וחניה, החזקת בעלי-חיים, אחזקת גינה וסביבת הבית, קשיים התנהגותיים, היעדר עבר פלילי ועוד, הרי זה ביתנו גם כשהמצב הכלכלי קשה!

(השם שמור במערכת)

תשובת יריב

נושא זה יעמוד על סדר-היום שלי ושל הנהלת הקהילה. הנושא הרחב הוא קבלת שוכרי דירות בכלל בבית-השיטה.

מזל טוב משולש

לרגינה אריין

להולדת 3 נינים בחודש אחד:

לעירית חטשואל

להולדת הנכד - גיא

בן לשריתה וגלעד מונוקנדם

בישוב חיבת ציון *

לגליה ואיזיק ארד

להולדת הנכד - רפאל

בן לשלי ויואב קורן

בדרום-קוריהא *

לתרצה וברוך כפרי

להולדת הנכדה - נועם

בקוסטה-ריקה *

ברכות חמות

לכל המשפחות!